

СТАНОВИЩЕ

ОТ

проф. д-р Емил Цветанов Маринов д.м., д.н.

за дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“, в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика - педагогика при деца с интелектуална недостатъчност) на тема **ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИ ТЕХНИКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРАФОМОТОРНИ УМЕНИЯ ПРИ ДЕЦА С КООРДИНАЦИОННО РАЗСТРОЙСТВО НА РАЗВИТИЕТО**

Докторант: Рая Георгиева Цочева- Генчева

Научен ръководител: проф. д-р Ем. Маринов, дм, дн

I. Общо представяне на процедурата и докторанта

Докторантката е представила необходимите документи, свързани с процедурата за защита на дисертационния труд. Тя е приложила: дисертация, разгъната в обем от 173 стандартни страници. Литературните източници са с обем от 180 източника, от които 30 на кирилица и 150 на латиница. Трудът е онагледен с 43 фигури и 31 таблици, към него има 8 приложения, представени в 46 страници.

II. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационен е актуална и социално-значима. Изследвани са деца с координационно разстройство на развитието, нозологична група за която в България все още липсват статистически данни. Заедно с приложената ерготерапевтична програма работата представлява сериозно научно-приложно предизвикателство.

До този момент в България не е провеждано задълбочено научно изследване на графомоторните умения на деца с координационно разстройство на развитието.

III. Познаване на проблема

Проученият обширен литературен материал отразява отличната информираност и задълбочени познания на обсъждания проблем. Литературният обзор е добре структуриран и съдържа достатъчен по обем информационен материал, който отразява изчерпателно теоретичния и експериментален опит по темата до момента. Теоретичният анализ е извършен задълбочено и с преход към дискусия и обсъждане.

Това ми дава основание да считам, че докторантката е много добре осведомена по разглежданата проблематика.

IV. Методология и методика на изследването

Много точно, ясно и в строга последователност е разработена методическа част на дисертационното изследване. Използвани са както стандартни, така също и специализирани тестове за изследване на деца с координационно разстройство на развитието. Със задоволство искам да отбележа, че не малка част от тестовите задачи са авторска разработка на докторантката.

Целта е ясно формулирана и съответства на избраната тема, а петте задачи са логично и изчерпателно следствие на целта. Използваните статистически методи са правилно подбрани, което е предпоставка за достоверността на направените изводи.

V. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд отговаря на изискванията за присъждане на докторската степен. Той е с характеристики на научно-приложно изследване.

Общото обсъждане има синтетичен характер и разкрива логичната връзка между отделните резултати. Много задълбочено и критично са интерпретирани получените данни. Направените изводи са достоверни и отразяват приносите на разработения труд.

Бих откroил следните оригинални приноси на дисертацията:

- Създадена е модифицирана класификация на писмените захвати по два признака – по функционалност и по структурно-морфологични особености.

- Предложен е тестови инструмент – скрининг за графомоторни умения, фина моторика и усещания при ДЕЖ, който успешно подпомага разпознаването на деца с затруднения при усвояването на графомоторни умения.

- Съставен е ерготерапевтичен алгоритъм от упражнения, игри и „забавни предизвикателства“ за подобряване на графомоторните умения, групирани по признак на качествата, които развиват

VI. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

В посочените в автореферата четири публикации са налице изнесени изследователски резултати от експерименталната програма. Те са умален модел на дисертационното изследване и чрез тях научната общност у нас има възможност да се запознае с тематиката на дисертационното изследване.

Трудът е самостоятелно авторово изследване. Чрез него е показана високата ерудиция, компетентност и осведоменост на автора по изследваната проблематика.

VII. Автореферат

Авторефератът е в обем от 51 страници и напълно съответства на структурата и съдържанието на дисертационния труд. Той представя основните научни парадигми, тези и концептуални изводи на извършеното дисертационно изследване.

Авторефератът съдържа всички елементи, необходими за труд и публикация от този вид. В него не се забелязват отклонения от основния текст на дисертацията. Тук намират място научните приноси и публикациите на докторантката по изследваната тема.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ “Св. Кл. Охридски“.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване. Получените резултати от изследването, направените теоретични и практико-приложни изводи, заключение и налични публикации, ми дават основание да предложа на Многоуважаемото научно жури да присъди на докторантката Рая Георгиева Цочева- Генчева образователната и научна степен „Доктор“ в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика - педагогика при деца с интелектуална недостатъчност)

13.04. 2020 г.

Изготвил становището:

Гр. София

(проф. д-р Емил Цв. Маринов, дм, д.н.)